Zastosowanie algorytmów ewolucyjnych do wyznaczania przybliżonych reduktów

Dyplomant: Jan Gromko

Promotor: prof. dr hab. Jarosław Stepaniuk

19 kwietnia 2017 r.

Plan referatu

Redukcja

Istota problemu redukcji Prosty algorytm wyznaczania reduktu Problem złożoności dokładnych algorytmów redukcji Alternatywne metody redukcji

Propozycja algorytmu genetycznego do wyznaczania przybliżonych reduktów

Założenia algorytmu Schemat działania

Redukcja

Czy można zredukować zbiór pod względem atrybutów w ten sposób, by zachowana była rozróżnialność elementów z oryginalnego zbioru?

Redukcja

Zbiór niezależny

Zbiór atrybutów $B_1 \subset A$ jest *niezależny* w danym systemie informacyjnym, jeśli dla każdego $B_2 \subset B_1$ zachodzi $IND(B_1) \neq IND(B_2)$.

Redukt

Reduktem zbioru atrybutów $B_1 \subseteq A$ nazywamy każdy niezależny zbiór $B_2 \subseteq B_1$, dla którego $IND(B_1) = IND(B_2)$, przy czym B_2 powinien być jak najmniej liczny. Może istnieć wiele reduktów.

Macierz rozróżnialności

	1	2	3	4	5	6
1	Ø	_	_	_	_	_
2	Ø	Ø	_	_	_	_
3	Ø	Ø	Ø	_	_	_
4	t	g, m, t	g, t	Ø	_	_
5	g, m	Ø	m, t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	m, t	g, t	Ø

Tabela 1. Macierz rozróżnialności.

g – ból głowy; m – ból mięśni; t – temperatura

Tworzenie macierzy rozróżnialności

Pacjent	Ból głowy	Ból mięśni	Temperatura	Grypa
1	nie	tak	podwyższona	tak
4	nie	tak	normalna	nie

Tabela 2. Fragment tablicy decyzyjnej.

	1	2	3	4	5	6
4	t	?	?	Ø	_	_

Tabela 3. Fragment macierzy rozróżnialności.

Tworzenie macierzy rozróżnialności

Pacjent	Ból głowy	Ból głowy Ból mięśni		Grypa
2	tak	nie	podwyższona	tak
4	nie	tak	normalna	nie

Tabela 4. Fragment tablicy decyzyjnej.

	1	2	3	4	5	6
4	t	g, m, t	?	Ø	_	_

Tabela 5. Fragment macierzy rozróżnialności.

Tworzenie macierzy rozróżnialności

Pacjent	Ból głowy	Ból mięśni	Temperatura	Grypa
3	tak	tak	wysoka	tak
4	nie	tak	normalna	nie

Tabela 6. Fragment tablicy decyzyjnej.

	1	2	3	4	5	6
4	t	g, m, t	g, t	Ø	_	_

Tabela 7. Fragment macierzy rozróżnialności.

Macierz rozróżnialności – oryginalny zbiór

	1	2	3	4	5	6
1	Ø	_	_	_	_	_
2	Ø	Ø	_	_	_	_
3	Ø	Ø	Ø	_	_	_
4	t	g, m, t	g, t	Ø	_	_
5	g, m	Ø	m, t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	m, t	g, t	Ø

Tabela 8. Macierz rozróżnialności.

Macierz rozróżnialności – redukcja

	1	2	3	4	5	6
1	Ø	_	_	_	_	_
2	Ø	Ø	_	_	_	_
3	Ø	Ø	Ø	_	_	_
4	t	g, t	g, t	Ø	_	_
5	g	Ø	t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	t	g, t	Ø

Tabela 9. Macierz rozróżnialności po redukcji.

Prosty algorytm wyznaczania reduktu

- 1. Zliczenie wystąpień atrybutów w macierzy rozróżnialności.
- Wybór atrybutu występującego najliczniej w macierzy rozróżnialności; dodanie wybranego atrybutu do wynikowego zbioru atrybutów Red.
- 3. Wykreślenie komórek zawierających wybrany atrybut.
- Jeśli wszystkie komórki zostały wykreślone, wynikiem jest uzyskany zbiór Red, w przeciwnym razie powrót do kroku 1.

Prosty algorytm redukcji

	1	2	3	4	5	6
4	t	g, m, t	g, t	Ø	_	_
5	g, m	Ø	m, t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	m, t	g, t	Ø

Tabela 10. Fragment macierzy rozróżnialności zawierający istotne dane.

$$g-4$$
  $m-4$ $t-6$

Prosty algorytm redukcji

	1	2	3	4	5	6
4	ŧ	~~g, m, t~~	~~g, t~~	Ø	_	_
5	g, m	Ø	m, t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	m, t	~~g, t~~	Ø

Tabela 11. Fragment macierzy rozróżnialności zawierający istotne dane.

$$Red = \{t\}$$

$$g-1 \qquad m-1$$

Prosty algorytm redukcji

	1	2	3	4	5	6
4	ŧ	g, m, t	~~g, t~~	Ø	_	_
5	~~g, m~~	Ø	m, t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	m, t	~~g, t~~	Ø

Tabela 12. Fragment macierzy rozróżnialności zawierający istotne dane.

$$Red = \{t, g\} \lor Red = \{t, m\}$$

Rdzeń

	1	2	3	4	5	6
1	Ø	_	_	_	_	_
2	Ø	Ø	_	_	_	_
3	Ø	Ø	Ø	_	_	_
4	t	g, m, t	g, t	Ø	_	_
5	g, m	Ø	m, t	Ø	Ø	_
6	Ø	Ø	Ø	m, t	g, t	Ø

Tabela 13. Macierz rozróżnialności oryginalnego zbioru.

$$Red = \{t, g\} \lor Red = \{t, m\}$$

Problem złożoności wyznaczania reduktu

Wyznaczanie reduktu w zbiorze przybliżonym jest problemem NP-zupełnym – nie jest możliwe znalezienie rozwiązania w czasie wielomianowym.

Alternatywne metody wyznaczania reduktu

Rozwiązania sprzętowe:

► specjalizowane układy programowalne (FPGA, CPLD).

Rozwiązania przybliżone – wykorzystanie innych metod sztucznej inteligencji:

- algorytmy ewolucyjne,
- algorytmy mrówkowe,
- ▶ inteligencja roju,
- metody połączone.

Propozycja algorytmu genetycznego – źródło

Lian Chen, Hongling Liu, Zilong Wan Computer Center, Nanchang University

An Attribute Reduction Algorithm Based on Rough Set Theory and an Improved Genetic Algorithm (2014)

Dane wejściowe i wyjściowe algorytmu

Wejście

System informacyjny S = (U, Q, V, f), gdzie $Q = A \cup D$.

Wyjście

Wynik optymalnej redukcji zbioru.

Metoda kodowania informacji

Chromosomem będzie jednowymiarowa tablica binarna o stałej długości. Długość chromosomu odpowiada liczbie atrybutów warunkowych.

Każdy z genów odpowiada dokładnie jednemu atryutowi warunkowemu, przy czym wartość 1 będzie ozbaczała, iż atrybut jest wybrany, 0 w przeciwnym wypadku.

Generowanie początkowej populacji

Wartość genów odpowiadających atrybutom należącym do rdzenia ustawiana jest na 1, wartość pozostałych genów ustawiana jest losowo na 0 lub 1.

Funkcja przystosowania

Jakość przystosowania pojedynczego osobnika, zgodnie z definicją redukcji, opiera się na dwóch aspektach – liczbie atrybutów, które zawiera (powinna ona być możliwie jak najmniejsza) oraz zachowanej rozróżnialności obiektów (powinna być jak największa).

Funkcja przystosowania

Zgodnie z tymi wymaganiami, funkcja przystosowania ma postać:

$$f(x) = \frac{1}{rozmiar(x)} + \sigma(x),$$

gdzie rozmiar(x) oznacza liczbę atrybutów, które zawiera chromosom, natomiast $\sigma(x)$ jest znormalizowanym współczynnikiem istotności zbioru atrybutów chromosomu.

Selekcja osobników

Prawdopodobieństwo wybrania danego osobnika i wynosi $p_{si} = \frac{f_i}{\sum\limits_i f_i}$, gdzie f_i jest wartością funkcji przystosowania dla pojedynczego osobnika i, natomiast n jest rozmiarem populacji.

Jeśli wartość funkcji przystosowania najsłabiej przystosowanego osobnika w bieżącym pokoleniu jest niższa, niż wartość funkcji przystosowania najlepiej przystosowanego osobnika z poprzedniego pokolenia, wówczas najsłabszy osobnik z bieżącego pokolenia jest zastępowany najlepszym osobnikiem z poprzedniego pokolenia.

Operacja krzyżowania

Algorytm zakłada krzyżowanie jednopunktowe – dla każdej pary osobników (w tym wypadku – chromosomów), losowo wybierany jeden punkt, a następnie części chromosomów zamieniane są między osobnikami według tego punktu, co tworzy osobniki kolejnego pokolenia.

Operacja mutacji

Poszczególne geny w chromosomach zmieniane są losowo z pewnym ustalonym prawdopodobieństwem.

Przy przeprowadzaniu mutacji chronione przed mutacją są geny związane z atrybutami należącymi do rdzenia.

Algorytm

- 1. Wygenerowanie populacji początkowej.
- Obliczenie znormalizowanego współczynnika istotności dla każdego chromosomu.
- 3. Selekcja osobników na podstawie algorytmu koła ruletki.
- 4. Krzyżowanie.
- 5. Mutacje.
- Obliczenie wartości funkcji przystosowania dla każdego chromosomu.
- Sprawdzenie warunku zatrzymania algorytmu jeśli warunek jest spełniony, algorytm jest zatrzymywany.
   W przeciwnym razie powrót do punktu 3.

Wynik na podstawie najlepszego osobnika

- Jeśli zbiór atrybutów najlepszego osobnika zawiera atrybuty, których współczynnik istotności nie został obliczony, przejście do punktu 2.; w przeciwnym razie przejście do punktu 3.
- 2. Obliczany jest współczynnik istotności każdego atrybutu, dla którego nie został on wcześniej wyliczony. Jeśli $\sigma(a)=0$, wartość genu zmieniana jest z 1 na 0.
- Wyznaczonym reduktem jest fenotyp najlepszego znalezionego osobnika, po ewentualnych modyfikacjach z punktu 2.

Bibliografia

- Zdzisław Pawlak
   Zbiory przybliżone nowa matematyczna metoda analizy danych
- [2] Leszek Rutkowski Metody i techniki sztucznej inteligencji
- [3] Jakub WróblewskiAdaptacyjne metody klasyfikacji obiektów
- [4] Maciej Kopczyński
   Wspomaganie decyzji oparte na sprzętowej realizacji metod zbiorów przybliżonych

Pytania

